

JAARVERSLAG 2003

ANTI DISCRIMINATIE BUREAU regio HAARLEM

Anti Discriminatie Bureau regio Haarlem

Doelstraat 6

Postbus 284

2000 AG Haarlem

telefoon 023 531 58 42

fax 023 532 35 12

e-mail adbhlem@tref.nl

webpagina www.adbhaarlem.nl

Inhoudsopgave

Voorwoord		3
1. Overzicht klachten en meldingen		4
Inleiding		4
Aard van de meldingen	7	
Etnische afkomst van de melders		9
Gronden van discriminatie		10
Beleidsterreinen		13
2. Voorlichting en informatie		15
Informatieve dienstverlening		15
Het ADB op de elektronische snelweg	15	
Scholing en deskundigheidsbevordering	15	
Nieuwsbrief		16
Haarlem bekent kleur	16	
Thema avonden		16
Participatie in diverse overlegorganen	16	
3. Overige activiteiten		17
4. Conclusies		18
5. Verslag over 2003 voor Haarlemmermeer		20
Inleiding		20
Overzicht van de meldingen		20
Analyse: meldingen over 1999-2002 in percentages		23
Publiciteit		25
Netwerk		25
Conclusies		25
6. Verslag over 2003 voor de gemeentes in de IJmond		27
Inleiding		27
Meldingen		27
Publiciteit en netwerk	29	
Conclusies		30
Meldingen, vergeleken met voorgaande jaren	31	
Bijlagen		
1. Lijst van bestuur en medewerkers		33
2. Meldingen over 2003 in absolute aantallen		34

Voorwoord

Dit verslag beschrijft de werkzaamheden en activiteiten van de stichting Anti Discriminatie Bureau regio Haarlem over het jaar 2003.

In de politieregio Kennemerland had het ADB een directe betrokkenheid met zes gemeentes: Haarlem, Haarlemmermeer, Beverwijk, Heemskerk, Uitgeest en Velsen. In de loop van 2003 is met de gemeente Heemstede een relatie aangegaan.

Eén van de kerntaken van het Anti Discriminatie Bureau regio Haarlem is de behandeling van klachten en meldingen inzake discriminatie en ongelijke behandeling.

Het ADB is een breed geïntereerd bureau. Dat wil zeggen dat niet alleen klachten en meldingen op grond van etnische herkomst in behandeling worden genomen, maar alle meldingen waarbij van discriminatie of ongelijke behandeling sprake is; voorbeelden van andere gronden zijn leeftijd, seksuele gerichtheid, sekse, religie en handicap.

In 2003 waren er minder meldingen dan het jaar ervoor: 174 tegenover 194. In het verslag worden de 174 meldingen gespecificeerd en wordt een vergelijking gemaakt met de cijfers uit voorgaande jaren.

Een andere belangrijke taak is het geven van voorlichting en training. Het ADB verzorgde trainingen, presentaties en gastlessen op scholen. Daarnaast onderhield ze een website waar bezoekers informatie kunnen vinden over discriminatiebestrijding, racisme, vooroordelen en diverse actuele zaken op het gebied van de multiculturele samenleving.

Het ADB regio Haarlem heeft in 2003 samengewerkt met diverse lokale, regionale en nationale instellingen. Dit gebeurde onder meer in het kader van het professionaliseringstraject dat in 2002 is ingezet. Middels een subsidie van de landelijke overheid, de rijksstimuleringsmaatregel professionalisering anti discriminatie bureau's, waarvoor ook het ADB regio Haarlem in aanmerking kwam, wordt gewerkt aan professionalisering en regionalisering. De meest belangrijke doelstellingen zijn het vergroten van de naamsbekendheid, het bewerkstelligen van de betrokkenheid van alle gemeentes in de regio en de bevordering van deskundigheid, zowel intern als extern. De betrokkenheid van de gemeente Heemstede is inmiddels gerealiseerd.

Het ADB heeft haar werkzaamheden kunnen uitvoeren dankzij de enthousiaste inzet van een relatief kleine groep medewerkers. Een algemeen coördinator, een coördinator voor de klachtbehandeling en een projectmedewerker zijn in dienst en in de klachtbehandeling leveren stagiaires een belangrijke bijdrage. Ook de bestuursleden van het ADB dragen regelmatig een steentje bij.

Het werk van het ADB zou echter niet gedaan kunnen worden zonder de betrokkenheid van vele medewerkers van andere instellingen in de politieregio Kennemerland. Het ADB regio Haarlem is erkentelijk voor de betrokkenheid van veel mensen bij het bewerkstelligen van een gelijke behandeling voor iedereen en een verdraagzame samenleving.

Het verslag geeft een inzicht in de trends van de afgelopen jaren op het gebied van meldingen inzake discriminatie en ongelijke behandeling (hoofdstuk 1), voorlichtings- en informerende werkzaamheden (hoofdstuk 2), overige activiteiten (hoofdstuk 3), conclusies (hoofdstuk 4), de werkzaamheden in Haarlemmermeer (hoofdstuk 5) en in de gemeentes in de IJmond (hoofdstuk 6).

Janneke Hanekroot, voorzitter ADB regio Haarlem

1 Overzicht klachten en meldingen

1.1 Inleiding

Eén van de meest belangrijke activiteiten van het ADB is de behandeling van klachten en meldingen inzake discriminatie en ongelijke behandeling. In 2003 registreerde het ADB in totaal 174 meldingen. Dit getal is lager dan het aantal van het voorgaande jaar, 2002; het aantal meldingen in dat jaar bedroeg 194.

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de klachten en meldingen, gespecificeerd naar aard, grond, beleidsterrein en de afkomst van de melder.

Daarnaast wordt een aantal vergelijkingen gemaakt met voorgaande jaren.

Dit jaar geeft weer een toename te zien van het aantal meldingen inzake extremisme. Juist het voorgaande jaar daalde het aantal meldingen op dat gebied, terwijl toen een toename verwacht werd, gezien de politiek roerige tijden. De meeste meldingen in deze categorie betreffen bekladdingen. In 2002 bedroeg dit aantal bijna 21% van het totaal, in 2003 was het 34%.

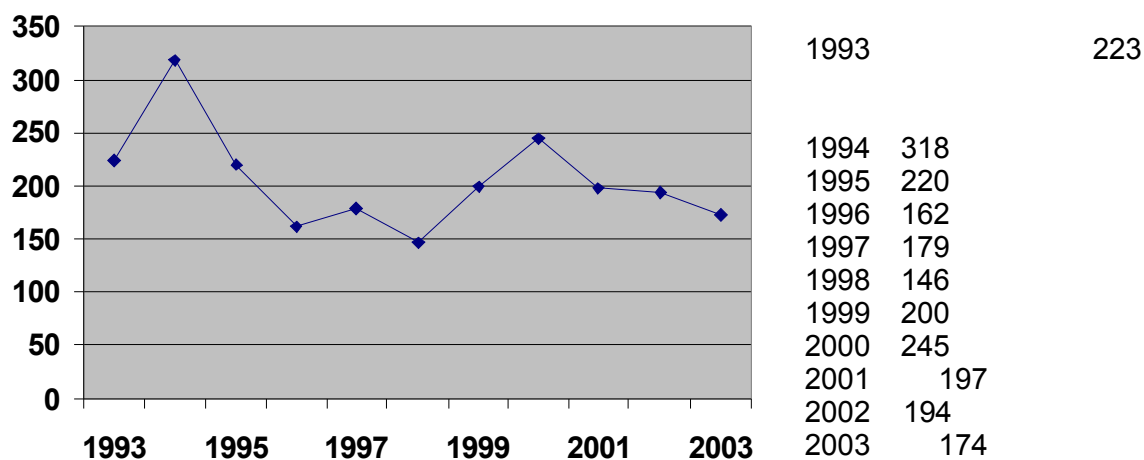
De aanslagen in de Verenigde Staten op 11 september 2001 hebben verschillende gevoelens en effecten teweeggebracht. De voor het werk van het ADB meest relevante is de afname van tolerantie, met name jegens de moslimgemeenschap alsof er enig verband bestond tussen de moslimgemeenschap als geheel en de daders van de aanslagen. Daar kwamen in 2002 de enorme verschuivingen in de politieke verhoudingen, waaronder de opkomst van Pim Fortuyn, ook nog bij. Politieke correctheid kreeg ineens een negatieve lading en werd vervangen door uitspraken die zeiden waar het op stond. De tolerantie bleek kennelijk een dunne laag te zijn, waaronder veel spanningen zaten.

In 2003 was integratie een "hot item" in de politiek; alle partijen stelden eisen aan oud- en nieuwkomers en er werd een onderzoekscommissie ingesteld die het integratiebeleid moest gaan toetsen.

De verhoudingen tussen verschillende bevolkingsgroepen zijn de afgelopen jaren duidelijk verslechterd.

Het ADB regio Haarlem is lid van de Landelijke Vereniging van anti discriminatie bureau's en meldpunten (LV). Op een aantal terreinen wordt samengewerkt. Om een goed beeld te kunnen geven van meldingen van discriminatie en ongelijke behandeling in Nederland, wordt gewerkt met een zelfde registratiesysteem. In 2002 is door de LV een nieuw registratiesysteem ingevoerd, dat inmiddels bij de meeste bureau's wordt gebruikt.

De al eerder gesignaleerde trend dat de tijdsinvestering per melding of klacht toeneemt in verband met de complexiteit ervan, zet zich door. Hierbij speelt een rol dat wetten en regelgeving op het gebied van discriminatiebestrijding voortdurend aangescherpt worden en er ruimere beroepsmogelijkheden en meer scheidsgerechten of arbitragecommissies in het leven worden geroepen. Daarnaast zijn veel cliënten mondiger en minder snel tevreden met de behandeling van hun zaak door hun wederpartij.

Aantal klachten en meldingen bij ADB regio Haarlem in absolute aantallen**Specificatie van de meldingen in absolute aantallen**

Het ADB regio Haarlem werkt voor de politieregio Kennemerland. Een aantal gemeentes in deze regio subsidieert het ADB. Wanneer een melding wordt gedaan, wordt ook gevraagd naar de woonplaats van degene die de melding doet of de plaats waar het incident zich heeft voorgedaan. In de registratie die het ADB gebruikt, staan de gemeentes die subsidie verstrekken, gespecificeerd. In de tabellen is een aantal gemeentes samengevoegd onder het kopje IJmond; het gaat hier om Beverwijk, Heemskerk, Uitgeest en Velsen. Onder het kopje Haarlem e.o. wordt verstaan de gemeente Haarlem en de gemeentes uit de regio Kennemerland die geen subsidie toekennen aan het ADB. Het gaat hier om Bennebroek, Bloemendaal, Haarlemmerliede & Spaarnwoude en Zandvoort. In 2003 is de gemeente Heemstede als subsidiënt togetreden. Onder het kopje Overig vallen de meldingen die van buiten de regio Kennemerland komen of waarvan niet bekend is waar deze vandaan komt; dit is meestal het geval van meldingen via internet.

Aard van de melding

	Haarlem e.o.	Haarlemmermeer	IJmond	Heemstede	Overig	Totaal
Discriminatie	54	14	23	3	11	105
Extremisme	37	2	16	5		60
Overig	7	1			1	9

Afkomst van de melder

	Haarlem e.o.	Haarlemmermeer	IJmond	Heemstede	Overig	Totaal
Turks	6	1	2		1	10
Marokkaans	6				1	7
Surinaams	2	2				4
Antill./Arubaans						-
Moluks						-
Nederlands	29	7	19	2	6	63
overig Afrika	2		1		1	4
overig Amerika	2		1			3
overig Azië	4	1	1			6
overig Europa	1				2	3
onbekend	1				1	2

instelling	45	6	15	6		72
------------	----	---	----	---	--	----

Grond van discriminatie

	Haarlem e.o.	Haarl'meer	IJmond	Heemstede	Overig	Totaal
Herkomst/kleur/ras	61	11	23	6	3	104
Godsdienst / levensovertuiging	4		1		1	6
Politieke overtuiging	2					2
Nationaliteit	1				2	3
Geslacht	1	1	1		1	4
Seks. gerichtheid	2		3			5
Leeftijd	5	1				6
Handicap	3		3			6
Burgerlijke staat						-
Arbeidsduur						-
Anti semitisme	1			1	1	3
Overig	18	4	8	1	4	35

Beleidssterrein

	Haarlem e.o.	Haarl'meer	IJmond	Heemstede	Overig	Totaal
Arbeid	8	3	7		3	21
Comm. dienstverl.	5		1			6
Buurt/wijk	46	8	20	6		80
Huisvesting	6	1				7
Politie	7	1			1	9
Onderwijs	4		1		2	7
Media/reclame	4	1	1	1	1	8
Horeca	2	1	1			4
Sport/recreatie		1	1			2
Publieke/politieke opinie	3	1			2	6
Privé sfeer	2		2		1	5
Collectieve voorz.	3		4		1	8
n.v.t.						-
overig	8		1	1	1	11

In de volgende paragrafen worden de bovenstaande cijfers gerelateerd aan voorgaande jaren en worden eventuele trends beschreven. Een zuivere vergelijking is niet in alle gevallen mogelijk vanwege enkele veranderingen in de categorieën.

Als bijlage aan dit verslag is een meer gespecificeerd overzicht met (absolute) cijfers per gemeente toegevoegd, in plaats van de hierboven vermelde regionale indeling [zie bijlage 2].

1.2 Aard van de meldingen

Bij de hieronder weergegeven (relatieve) cijfers over 2003 wordt een vergelijking gemaakt met de cijfers over de vier jaar daarvoor. Hierdoor wordt een beter inzicht verkregen in mogelijke trends.

De vier afgelopen jaren laten een daling zien van het totaal aantal meldingen. Hetzelfde doet zich voor in de rest van het land, met name dit jaar.

Een eenduidige verklaring voor de daling is niet te geven. Zoals al eerder vermeld, leven er wel gevoelens van ongenoegen en van intolerantie en is de houding jegens allochtonen harder geworden. Het zou kunnen dat die gevoelens niet te concretiseren zijn en niet in een duidelijke klachtoomschrijving gevat kunnen worden. Een andere mogelijkheid is dat mensen hun klachten niet uiten om de verhoudingen niet nog meer op scherp te zetten en zo het klimaat verder te verslechteren. Soms is discriminatie een aspect van een veelomvattend probleem en wordt een oplossing gezocht voor het meer praktische deel.

Toch wil het ADB in verband met de volledigheid van de gegevens ook over dergelijke gevallen geïnformeerd worden, middels een monitorfunctie. Hiervoor wordt in toenemende mate aandacht gevraagd, onder andere in het professionaliseringstraject dat in 2002 is ingezet.

Daarnaast blijft het ADB actief in het voorkómen van discriminatie en vooroordelen door middel van het geven van voorlichting.

Zoals al eerder opgemerkt, zijn de meldingen die qua aard extremistisch zijn, toegenomen ten opzichte van 2002. Het gaat hier voornamelijk om bekladdingen. In het kader van de monitorfunctie heeft het ADB alle gemeentes in de regio benaderd met het verzoek de bij hun bekende meldingen van bekladdingen periodiek door te geven. De politie deed dit al, en nu doen de gemeentes hetzelfde. Mede hierom is de stijging te zien. Veel bekladdingen zijn hakenkruizen. Bijna altijd zijn de daders onbekend, maar vermoed wordt dat het vaak jongeren zijn die de tekens aanbrengen, zonder dat ze weten wat een hakenkruis precies betekent. In gastlessen op scholen wordt hier dan ook aandacht aan besteed.

De categorie Overig blijft op vrijwel hetzelfde niveau als voorgaande jaren. Deze categorie omvat de meldingen die door de melder als discriminatie worden beschouwd, maar dit volgens het ADB feitelijk niet zijn. De melder voelt zich echter ongelijk behandeld; niet altijd kan het ADB hiertegen iets ondernemen.

De categorie zal ongetwijfeld blijven bestaan, maar zou wel laag moeten blijven.

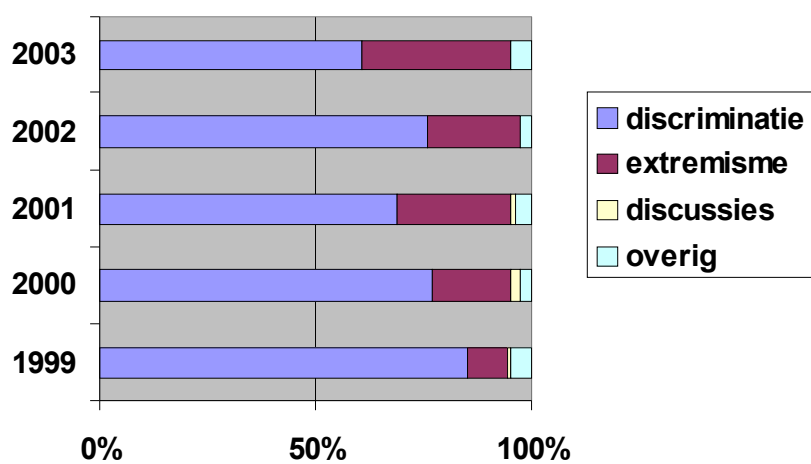
Tot 2002 werd nog de categorie "discussie" gehanteerd, maar met het nieuwe registratiesysteem is deze categorie geschrapt.

In de paragraaf Gronden van discriminatie worden de verschillende categorieën uit de tabel Aard van de melding nader gespecificeerd.

De aard van de meldingen in procenten

Aard	1999	2000	2001	2002	2003
Discriminatie	85	77	69	76	60,5
Extremisme	9,5	18	26	21	34,5
Discussies	0,5	2	1,5	-	-
Overig	5	3	3,5	3	5

Grafisch ziet dit er als volgt uit.

1.3 Etnische afkomst van de melders

Over het algemeen zijn de melders die bij het ADB komen van Nederlandse afkomst. Het percentage daalt de laatste jaren, maar vormt toch een grote groep. Deze groep is altijd het grootst geweest. Ook kan gesteld worden dat vrijwel alle meldingen, gebaseerd op andere dan de discriminatiegrond etnische afkomst of huidskleur, gedaan worden door mensen van Nederlandse afkomst.

Meldingen inzake extremisme zijn bijna altijd afkomstig van deze groep of van instellingen.

De Antillen, Aruba en Suriname zijn als landen van afkomst samengevoegd. Reeds jaren is het aantal melders vanuit de Surinaamse en Antilliaanse gemeenschap in de politieregio Kennemerland erg laag, hoewel er nu een stijging te zien is. Deze groep vormt in 2003 2% van het totaal.

Het negatieve klimaat ten opzichte van allochtonen heeft wellicht ook een weerslag op deze bevolkingsgroep. Een aantal keren dit jaar heeft het ADB van melders die al jaren in Nederland wonen gehoord, dat ze voor de eerste keer met discriminatie geconfronteerd werden. Mensen schrikken hiervan en zijn erg onder de indruk. Dit is een zeer kwalijke ontwikkeling.

De toename van het aantal melders van Turkse afkomst is gestabiliseerd op 6%.

Het aantal melders van Marokkaanse afkomst is nog steeds niet hoog met een percentage van 4, hoewel er wederom een groei is.

In de registratie is vanaf 2002 een nadere specificatie gemaakt, omdat het aantal melders van overige afkomsten al jarenlang vrij hoog is. Zo zijn de categorieën overig Afrika en overig Azië toegevoegd. Beide categorieën Voorheen vielen onder de categorie Overig ook de meldingen die gedaan worden door instellingen (bijvoorbeeld Vluchtelingenwerk en de politie). In 2001 is dit als een aparte categorie benoemd. Het aantal meldingen dat door instellingen gedaan wordt, loopt flink op en is dit jaar zelfs de hoogste. Ook hier hangt de stijging samen met het feit dat gemeentes nu bekladdingen doorgeven aan het ADB.

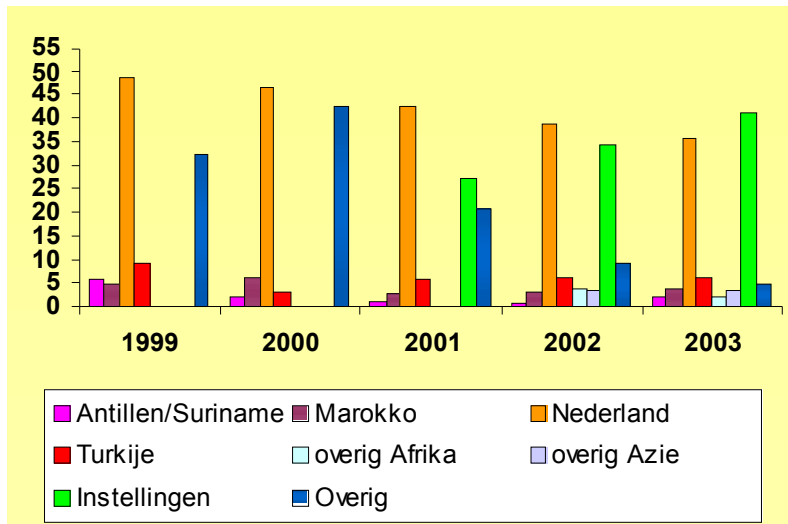
De categorie Overig laat weer een afname zien, mede door de nadere specificatie die gehanteerd wordt. Wanneer de etnische afkomst van een melder niet bekend is, dan wordt deze in de categorie Overig geregistreerd. Ook onder deze categorie vallen melders die afkomstig zijn uit overige Europese en Amerikaanse landen.

Etnische afkomst van de melders in procenten

Afkomst	1999	2000	2001	2002	2003
Antillen/Suriname	5,5	2	1	0,5	2
Marokko	4,5	6	2,5	3	4
Nederland	48,5	46,5	42,5	39	36
Turkije	9	3	5,5	6	6
overig Afrika				4	2
overig Azië				3,5	3,5
Instellingen			27,5	34,5	41,5
Overig	32,5	42,5	21	9	4,5

De totaalstellingen komen niet altijd uit op 100%; dit wordt veroorzaakt door afrondingsverschillen.

De tabel staat hieronder grafisch weergegeven.

1.4 Gronden van discriminatie

In de Algemene Wet Gelijke Behandeling staan verschillende gronden waarop gediscrimineerd kan worden. Deze zijn overgenomen in het registratiesysteem dat via de LVADB in 2002 is ingevoerd.

De gronden van discriminatie waarmee melders zich tot het ADB wendden blijven redelijk in verhouding qua grootte. Een grote meerderheid van de meldingen heeft betrekking op discriminatie op etnische gronden. Het percentage van discriminatie op grond van herkomst, kleur of ras is dit jaar weer gestegen ten opzichte van het jaar ervoor. In 2003 staat het percentage op 59,5. Het is al jarenlang de meest voorkomende grond. Er zijn overigens ook mensen van Nederlandse afkomst die melding maken van discriminatie of ongelijke behandeling op grond van herkomst. De stijging van dit jaar is voor een deel toe te schrijven aan de toename van bekladdingen en de wijze van registreren ervan. Veel bekladdingen zijn gebaseerd op herkomst, hebben als doel mensen op hun afkomst te discrimineren. Dit geldt meestal ook voor hakenkruizen. Staan de hakenkruizen op bijvoorbeeld een synagoge (dit wordt een doelbekladding genoemd), dan valt de melding onder de grond antisemitisme. De categorie overig is gedaald ten opzichte van 2002 en komt op 20%. Onder deze categorie vallen bijvoorbeeld discriminatie en ongelijke behandeling op niet specifiek in wetten, jurisprudentie of regelingen genoemde gronden, zoals overgewicht of woonwagengedrag. Ook bekladdingen kunnen in deze categorie vallen. Daarnaast worden meldingen waarbij volgens het ADB eigenlijk geen sprake is van discriminatie, onder de categorie overig geregistreerd.

De grond nationaliteit is in 2003 voor het eerst geregistreerd. Dit komt gedeeltelijk door nieuwe regelingen omtrent de uitgifte van paspoorten; hierover is melding gedaan. Daarnaast was er een richtlijn van het Openbaar Ministerie over het vastzetten van

"bolletjesslikkers", waarbij er onderscheid werd gemaakt op nationaliteit. Het ADB heeft hier actie op ondernomen en de richtlijn is aangepast.

Ondanks alle commotie en discussies over hoofddoeken en witte en zwarte scholen, is er een daling van meldingen van discriminatie op grond van religie, evenals in 2002. Naar aanleiding van een interview met mevrouw Hirsi Ali in een landelijke krant, waarin ze zich negatief uitliet over de islam in het algemeen en de profeet in het bijzonder, kwamen er diverse meldingen binnen. Deze zijn echter gebundeld, aangezien ze qua inhoud gelijk waren; het ging om een standaard mailbericht dat door steeds verschillende mensen was ondertekend en verzonden. In Nederland worden verboden om een hoofddoek te dragen nog steeds door de Commissie Gelijke Behandeling (CGB), als ongeoorloofd beoordeeld. Al eerder in dit verslag is als mogelijke verklaring voor het in verhouding geringe aantal meldingen hieromtrent, geopperd dat men de verhoudingen tussen bevolkingsgroepen niet verder wil verslechteren, de tegenstellingen niet wil aanscherpen.

Na een plotselinge toename in 2002 van de grond geslacht, is deze dit jaar weer afgenomen.

Dit jaar is een lichte toename te constateren van discriminatie op grond van seksuele gerichtheid. Afgaande op geluiden vanuit het COC, de belangenorganisatie van homoseksuele mannen en vrouwen, en scholen, wekt dit verbazing. Men zou juist een flinke stijging verwachten. De houding ten opzichte van homoseksualiteit is, met name op scholen, een stuk minder tolerant geworden. Het woord 'homo' is een veel gebruikt scheldwoord onder jongeren. De islam speelt hierin onmiskenbaar een rol. Het ADB heeft er bij het COC Kennemerland meermalen op gewezen dat het van belang is melding te maken van gevallen.

Op 1 december 2003 is de wet gelijke behandeling op grond van handicap en chronische ziekte in werking getreden. De wet is van toepassing op een beperkt aantal terreinen, namelijk arbeid, beroepsonderwijs en openbaar vervoer. Het ADB heeft veel aandacht besteed aan de wet en haar inhoud richting de doelgroep. Een en ander heeft nog niet geleid tot een aanzienlijke stijging van het aantal meldingen op dit gebied: er is een stijging van slechts een half procentpunt ten opzichte van 2002.

Of voor de in 2004 inwerkingtreding van een wet die onderscheid naar leeftijd gaat verbieden hetzelfde op zal gaan, valt nader te bezien. Voor het derde jaar op rij zijn er minder meldingen van ongelijke behandeling op grond van leeftijd.

Antisemitisme als grond laat in onze regio een flinke daling zien. In Amsterdam, in ons omringende landen en op internet is er juist een grote stijging waargenomen. Veel mensen en joodse belangenorganisaties maken zich grote zorgen. Als mogelijke verklaringen voor de stijging elders worden de situatie in het Midden Oosten, met name tussen Israël en de Palestijnen en onbekendheid met de Nederlandse geschiedenis, met name inzake de Tweede Wereldoorlog, gegeven.

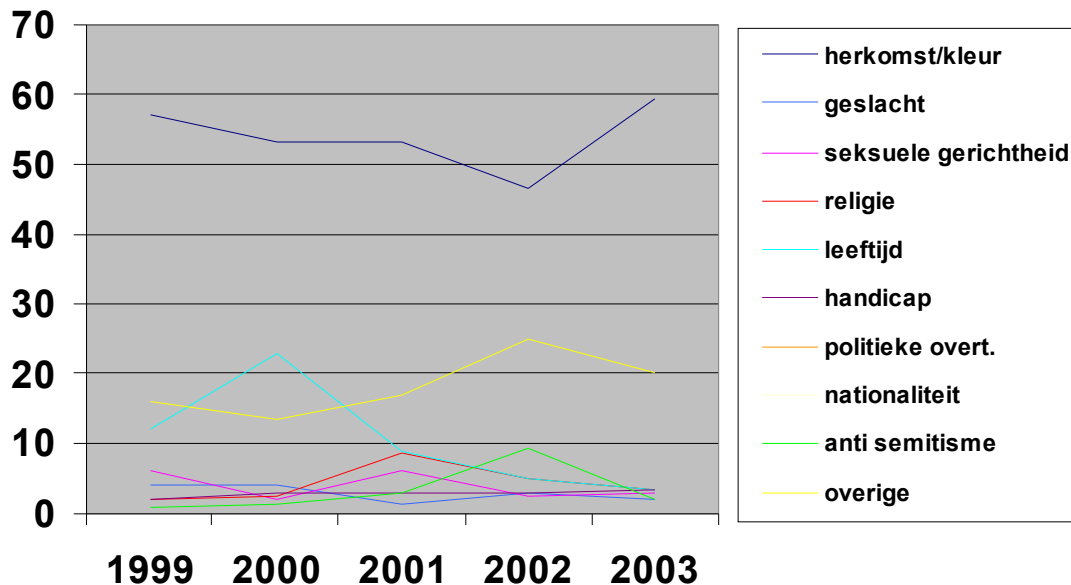
Het ADB houdt de situatie in Kennemerland nauwlettend in het oog.

Gronden van discriminatie in procenten

Grond	1999	2000	2001	2002	2003
Herkomst/kleur/ras	57	53	53	46,5	59,5
Religie	2	2,5	8,5	5	3,5
Levensovertuiging					-
Politieke overtuiging					1
Nationaliteit					2
Geslacht	4	1,5	0,5	3	2
Seksuele gerichtheid	6	2	6	2,5	3
Leeftijd	12	23	9	5	3,5
Handicap	2	3	3	3	3,5
Burgerlijke staat					-
Arbeidsduur					-
Antisemitisme	1	1,5	3	9,5	2
Overige	16	13,5	17	25	20

De totaalstellingen komen niet altijd uit op 100%; dit wordt veroorzaakt door afrondingsverschillen.

Grafisch is goed te zien dat her- of afkomst als grond ver uitsteekt boven de andere gronden. In de grafiek zijn de gronden waarop in 2003 geen enkele melding is gebaseerd, niet opgenomen.

1.5 Beleidsterreinen

Vanwege het toevoegen en schrappen van een aantal categorieën in 2002, is het enigszins lastig om een zuivere, volledige vergelijking te kunnen maken met voorgaande jaren.

Opvallend is dat, in vergelijking met 2002, vrijwel alle categorieën zijn gedaald, een klein aantal is gelijk gebleven en één laat een explosieve stijging zien tot bijna de helft van het totaal (46%). Het betreft de categorie buurt en wijk. Dat er een stijging plaatsvindt in deze categorie is een landelijk beeld. Een aanzienlijk deel ervan is toe te schrijven aan de wijze van registratie. Veel bekladdingen worden op dit terrein weggeschreven. Daarnaast is de buurt een terrein waarop mensen elkaar veel tegenkomen, hetgeen blijkbaar de nodige spanningen oplevert.

De als vorig jaar bestempelde negatieve ontwikkeling in de stijging van het aantal meldingen over de politie heeft zich niet doorgezet. Een percentage van 5 is echter nog hoog voor een instantie die als één van haar taken heeft het bestrijden van discriminatie.

Het aantal klachten dat te maken heeft met incidenten op het werk is, relatief gezien, gelijk gebleven. De meldingen die binnen komen hebben vooral te maken met de houding en het gedrag van collega's en/of leidinggevenden. Het gaat dikwijls om incidenten die zich afspelen op de werkvloer. Hier is sprake van vaak grote problemen die diep in het leven van betrokkenen ingrijpen. Vaak is het moeilijk hier iets aan te doen, omdat het gaat om zaken die al langer spelen. Men wacht vaak met het melden ervan. Daarnaast wordt het vaak ontkend of gebagatelliseerd door leidinggevenden. De huidige conjunctuur (o.a. hoge werkloosheid) werkt ook niet bevorderend om incidenten aan de kaak te stellen.

De categorie collectieve voorzieningen behelst onder meer de overheid en de gezondheidszorg. Over de gezondheidszorg is in 2003 een aantal klachten binnengekomen. Vaak echter is discriminatie een aspect van een breder probleem en worden deze

problemen eerder bij specifieke instanties neergelegd waardoor de discriminatie niet meer aan de orde komt. In het kader van de monitorfunctie zijn er contacten met deze instanties gelegd. In de praktijk is gebleken dat de term "ongelijke behandeling" meer bewustwording schept dan de term "discriminatie".

Uit contacten met jongeren blijkt dat het toelatingsbeleid in de horeca, met name discotheken, vaak als discriminerend wordt ervaren. Toch blijft het aantal meldingen in deze categorie laag, hoewel er dit jaar een toename van een half procent te zien is. Uit contacten met jongeren blijkt dat ze de incidenten niet melden, omdat ze dit als een zwaktebod ervaren of geen zin hebben om hun avond verder te verpesten. Met de politie Kennemerland wordt het toelatingsbeleid in de horeca regelmatig besproken.

De categorie huisvesting blijft dalen; de regels voor de toewijzing van woningen zijn duidelijk. Hetzelfde geldt voor het terrein onderwijs. Er is veel gesproken over het onderwijs het afgelopen jaar. De kwestie van het wel of niet dragen van hoofddoekjes door leerlingen (in Nederland is het in principe niet toegestaan een verbod op het dragen van een hoofddoekje in te stellen); bijzondere scholen en artikel 23 van de Grondwet; gedwongen spreiding: allemaal onderwerpen die veel stof tot discussie hebben opgeleverd en waarover het laatste woord nog niet is gezegd.

De categorie niet van toepassing (n.v.t.) is teruggebracht tot 0; een behoorlijke daling derhalve. Dit betekent dat alle meldingen betrekking hadden op een specifiek te noemen terrein. Het is niet zo dat een verschuiving heeft plaatsgevonden naar overig, want deze is gelijk gebleven.

Beleidssterrein in procenten

Terrein	1999	2000	2001	2002	2003
Arbeid	19	18	14,5	12	12
Commerciële dienstverlening	10	8,5	14,5	4	3,5
Buurt/wijk	10	6,5	17	24	46
Huisvesting	25	39,5	8,5	5	4
Politie	-	-	2	6	5
Onderwijs	6	3	10	6	4
Media/reclame	9	9	9	6,5	4,5
Horeca	-	-	2	1,5	2
Sport/recreatie	1	1	0	1,5	1
Publieke / politieke opinie	-	-	-	6,5	3,5
Privé-sfeer	2	1	1,5	3,5	3
Collectieve voorzieningen	9	5	18	6	4,5
n.v.t.	-	-	-	10,5	-
Overig	9	8,5	3	6,5	6,5

De totaaltellingen komen niet overal uit op 100%; dit wordt veroorzaakt door afrondingsverschillen.

2 Voorlichting en informatie

Naast de klachtbehandeling heeft het ADB een aantal andere taken. Het geven van voorlichting, op alle mogelijke manieren, acht het ADB van groot belang. Het doel is duidelijk: het voorkómen van discriminatie en ongelijke behandeling.

2.1 Informatieve dienstverlening

In 2003 behandelde het ADB ruim 250 informatieverzoeken. Veel daarvan waren afkomstig van scholieren en studenten die in het kader van een werkstuk of spreekbeurt op school aandacht wilden besteden aan discriminatie en (on)gelijke behandeling. Een groot deel van de jongeren deed het verzoek om informatie via e-mail. Vanwege de grote belangstelling van juist jongeren, heeft het ADB een scriptieservice ontwikkeld die gebruikt kan worden door studenten en scholieren. Er is onderscheid gemaakt in leeftijd: de informatie is geschreven voor onder en voor boven de 12 jaar. Wanneer andere adb's in Nederland vragen van jongeren krijgen, verwijzen ze door naar de website van het ADB regio Haarlem. Daarnaast waren er veel vragen van docenten en jongerenwerkers die informeerden naar de mogelijkheden van voorlichting met behulp van materialen of personen van het ADB. Ook waren er informatieverzoeken afkomstig van de media, al dan niet naar aanleiding van een persbericht. De overige verzoeken kwamen van beleidsmedewerkers van instellingen, overheden of bedrijven.

2.2 Het ADB op de elektronische snelweg

In 2003 heeft de eigen internet website van het ADB 10.705 bezoekers getrokken (tegenover ruim 5.200 in 2002). Op de website zijn onder meer de volgende onderdelen en rubrieken te vinden:

- actuele informatie over discriminatie
- de scriptieservice
- jongeren informatie
- informatie over het werk en de activiteiten van het ADB
- de website van de Stichting Nationale Hannie Schaft Herdenking
- het jaarverslag
- de nieuwsbrief
- voorlichtingsmaterialen en -mogelijkheden

Belangstellenden kunnen na een bezoek aan de website een formulier "invullen" en dat per e-mail aan het ADB zenden. Een aantal mensen gebruikt deze optie om meer gedetailleerde informatie aan te vragen, anderen doen via deze weg hun melding van discriminatie. De website slaat goed aan. Al jaren trekt de website van het ADB regio Haarlem, in vergelijking met websites van andere adb's in Nederland, relatief veel bezoekers. Zoals al vermeld, verwijzen diverse andere instellingen, waaronder ook adb's, juist naar de website van het ADB regio Haarlem vanwege de scriptieservice en de informatie voor een werkstuk of spreekbeurt.

2.3 Scholing en deskundigheidsbevordering

Het ADB verzorgt trainingen of workshops op verzoek. Ook worden er individueel adviezen gegeven aan medewerkers van instellingen waar zich soms discriminatiegevallen voordoen, bijvoorbeeld aan vertrouwenspersonen.

Daarnaast heeft het ADB diverse gastlessen verzorgd voor leerlingen van verschillende scholen en klassen. De lessen gaan meestal in de vorm van gesprekken met de leerlingen. De islam en haar (vermeende) denkbeelden blijken vaak een gevoelig onderwerp. De verharding in de samenleving is ook op scholen waar te nemen.

2.4 Nieuwsbrief

Een andere vorm van informatievoorziening is de publicatie en verspreiding van de nieuwsbrief van het ADB, "Akkoord" genaamd. In 2003 is deze tweemaal verschenen. In de nieuwsbrief staan actuele ontwikkelingen, een aantal voorbeelden van klachten die gemeld zijn, projecten waar het bureau aan werkt, opiniërende artikelen, etc.

De nieuwsbrief wordt verstuurd naar relaties en naar instellingen en particulieren in de regio; de subsidierelatie met een betreffende gemeente speelt hierbij een rol.

De editie die uitkwam in het voorjaar van 2003 was er een die naar alle scholen en jongeren centra in de regio is gestuurd, omdat de inhoud vooral gericht was op voorlichtingsmaterialen en -mogelijkheden.

2.5 Haarlem Bekent Kleur

De internationale dag tegen racisme, 21 maart, is door de werkgroep Haarlem bekend kleur aangegrepen om een evenement te organiseren waar de multiculturele samenleving op een positieve manier voor het voetlicht kwam. Het ADB coördineerde deze werkgroep, die verder bestond uit het Mondiaal Centrum, Vluchtelingenwerk Haarlem, de SAMS, Diaconie, Stem in de Stad en het Haarlems Migrantenplatform. Middels interviews, muzikale optredens, discussies, poëzie en enkele andere activiteiten werden de positieve en leuke kanten van de multiculturele samenleving die Nederland toch is, getoond. Het evenement, Haarlem kleurt genaamd, genereerde enorm veel publiciteit.

2.6 Thema avonden

Het ADB heeft veel aandacht besteed aan de zogenoemde zelforganisaties: belangengroeperingen van verschillende allochtone bevolkingsgroepen. Het bureau is op bezoek geweest bij veel van deze organisaties om te praten over het werk van het ADB, maar vooral ook over de ervaringen en ontwikkelingen in de samenleving op multicultureel gebied en de integratie.

2.7 Participatie in diverse overlegorganen

Het ADB heeft in 2003 in diverse overlegorganen geparticipeerd. Een aantal voorbeelden wordt hier genoemd.

- Het ADB regio Haarlem heeft een adviserende rol in de bestuursvergaderingen van de Stichting Nationale Hannie Schaft Herdenking.
- Het ADB regio Haarlem speelt een actieve rol in de Landelijke Vereniging van adb's en meldpunten (LV). In LV-verband wordt veel aandacht besteed aan de standaardisering van de werksoort.
- Het ADB regio Haarlem neemt deel aan diverse reguliere overleggen:
 - 6 wekelijks overleg met de afdeling Bijzondere Wetten van de politie Kennemerland;
 - halfjaarlijks overleg met de voor discriminatiezaken aangewezen Officier van Justitie en de vertegenwoordigers van de vier politiedistricten in Kennemerland;
 - drie-maandelijks overleg met de vier overige ADB's in Noord Holland (Alkmaar,

- Amsterdam, Hilversum en Zaanstad);
-maandelijks overleg met het COC Kennemerland.
Platform Minima Organisaties; in 2003 is voor het eerst geparticipeerd in het PMO.

3. Overige activiteiten

Samenwerking met het COC

Uit de hernieuwde samenwerking met het COC Kennemerland, belangenorganisatie van homoseksuele mannen en vrouwen, is een tweetal activiteiten voortgevloeid. In mei vond een door het ADB en COC geboekte toneelvoorstelling plaats over de acceptatie van homoseksualiteit door de omgeving: ouders, geloof en woonwijk. De theatergroep die het stuk opvoerde putte uit eigen ervaringen. In juni, tijdens de Roze Week van het COC, verzorgde het ADB een thema avond over homoseksualiteit en islam.

Fotoproject

Een al langer bestaand project werd ook in 2003, mede vanwege het succes, weer georganiseerd: een fotoproject voor leerlingen van groep 8 van een aantal basisscholen uit de regio. Circa 260 kinderen hebben hieraan meegedaan. Hiertoe stelde het ADB per duo een fotocamera voor eenmalig gebruik ter beschikking met de vraag om hun beeld of idee bij de multiculturele samenleving vast te leggen op foto's. Elk duo stuurde de beste foto in en deze werd beoordeeld door een professionele jury, die vervolgens prijzen toekende. Alle ingezonden foto's werden tentoongesteld tijdens het Haarlemmerhout festival in Haarlem.

Cursussen en conferenties

De medewerkers van het ADB volgen cursussen en conferenties wanneer deze relevant en interessant voor het werk zijn. Zo is bijvoorbeeld de cursus anti discriminatierecht bijgewoond door mensen van het ADB, maar ook een meer specifieke cursus over discriminatie op de arbeidsmarkt.

Voorbeelden van conferenties waaraan is deelgenomen, zijn die over nieuwe EU regelgeving inzake discriminatie en een Europees seminar over discriminatie op grond van religie.

Jubileum

In september 2003 bestond het bureau 20 jaar. Begonnen als "Haarlem tegen fascisme en discriminatie" als reactie op de opkomst van extreem-rechts, is het bureau uitgegroeid tot het huidige Anti Discriminatie Bureau regio Haarlem. Met sprekers, cabaret en muziek is stilgestaan bij het bestaan van één van de oudste bureau's van Nederland.

Festivals

Het ADB heeft een aantal malen met een kraam bij een evenement gestaan. De aanwezigheid is gericht op het geven van informatie aan bezoekers en op het vergroten van de naamsbekendheid. Daarnaast worden in de kraam verschillende artikelen te koop aangeboden, zoals buttons, posters en kaarten.

Professionaliseringstraject

In 2002 is gestart met de uitvoering van de professionalisering waarvoor van de landelijke overheid een subsidie is ontvangen. Daartoe is in september 2002 een projectmedewerkster aangetrokken. Het professionaliseringstraject kent een eigen verslaglegging en zal daarom niet verder in dit verslag aan de orde komen.

4 Conclusies

In de afgelopen jaren is er een op- en neergaande lijn te zien in de aantallen meldingen van discriminatie en ongelijke behandeling. Er waren, relatief gezien, soms ook flinke verschillen te constateren tussen het ADB regio Haarlem en andere bureau's in het land. 2003 gaf een duidelijke daling te zien. Dit is het geval in het hele land, met name in de grote steden. Met de verharding in de samenleving was een stijging te verwachten; deze blijft vooralsnog uit. Een eenduidige verklaring is hiervoor niet te geven. Dat discriminatie als verschijnsel afneemt is iets wat eigenlijk afgewezen wordt.

Het aantal meldingen over uitingen van extremistische aard nam toe in 2003, terwijl dat juist in 2002 met de verkiezingen verwacht was. Meldingen van discriminatoire aard namen af. Echter, met de gevoelens van onvrede en de verharding van de maatschappij, en daarbij het idee dat 'tegenwoordig alles maar gezegd moet en kan worden', zou men een stijging van het aantal meldingen verwachten. Een voor de hand liggende conclusie is dat discriminatie minder wordt gemeld. Redenen hiervoor zouden kunnen zijn dat de gevallen te weinig concreet zijn; dat men de tegenstellingen tussen bevolkingsgroepen (wij versus zij) niet verder wil verscherpen; dat men berust in de verharding; dat men zich terugtrekt in de eigen groep. Welke van de redenen ook waar zijn, ze moeten doorbroken worden. Het ADB moet er op blijven wijzen dat het doen van melding belangrijk is en dat onderlinge communicatie van nog groter belang is.

Autochtone Nederlanders melden zich nog steeds vaker bij het ADB dan allochtone. Opvallend is de toename van het aantal meldingen afkomstig van instellingen. De monitorfunctie lijkt vruchten af te gaan werpen. Veel van de klachten van autochtonen en van instellingen betreffen extremistische activiteiten of zijn gebaseerd op andere discriminatie-gronden dan etnische afkomst. De bekendheid van het bureau onder allochtone groepen is het afgelopen jaar verbeterd, maar verdient nog steeds aandacht en investering.

Discriminatie op grond van herkomst / kleur / ras is nog steeds de meest voorkomende grond van discriminatie. In de hele periode 1999-2003 (respectievelijk 57%, 53%, 53%, 46,5% en 59,5%) is dat het geval, maar dit jaar is het verschil met de andere gronden weer groter geworden. Bekladdingen worden vaak geregistreerd onder deze grond, hoewel niet altijd duidelijk is of de daders (vaak kinderen) de intentie hadden om te discrimineren op grond van herkomst.

Ondanks de inwerkingtreding van de wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte, en de aandacht die het ADB hieraan gegeven heeft bij de doelgroep, heeft er nauwelijks een toename op dit gebied plaatsgevonden. Wellicht is het nog een kwestie van wennen: de wet is sinds 1 december van kracht.

Van antisemitisme als grond is nauwelijks sprake in de regio Kennemerland, dit in tegenstelling tot Amsterdam en bijvoorbeeld Frankrijk.

Informatie over de brede doelstelling van het ADB (alle gronden van discriminatie behoren tot het werkterrein en kunnen aan de orde komen) moet aan alle specifieke doelgroepen gegeven blijven worden.

De categorie buurt / wijk is het grootste van de beleidsterreinen waarop discriminatie plaatsvindt. Ook hier kan vermeld worden dat bekladdingen onder dit terrein weggeschreven worden. De categorie arbeid is gelijk gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar. Het zijn de gebieden waarop mensen het meest met elkaar te maken hebben in het dagelijks leven. De tolerantie in Nederland neemt duidelijk af en met de huidige laagconjunctuur wordt dit alleen maar versterkt.

Uit het toenemende aantal informatieaanvragen, adviesaanvragen, verzoeken om voorlichting en bezoeken aan de website van het ADB blijkt dat er veel belangstelling is voor discriminatie en ongelijke behandeling en de bestrijding ervan. Daarnaast nemen felle discussies inzake tolerantie, integratie en de multiculturele samenleving toe. Het onderwerp "integratie" staat hoog op de politieke agenda en veel mensen hebben en geven een al dan niet gefundeerde mening. Het ADB kan en wil een rol van betekenis spelen in de nuancering van het debat en in het doen afnemen van de negatieve beeldvorming over minderheden.

Ondanks een afname van het aantal meldingen in het hele land, wordt er door de landelijke overheid een zeer belangrijke rol toegedicht aan adb's in de bestrijding van discriminatie en ongelijke behandeling en de bevordering van integratie. In het Nationaal Actieplan tegen Racisme, geschreven door het ministerie van Justitie in december 2003, staat bijvoorbeeld dat discriminatie integratie in de weg staat. Gemeenten en provincies moeten in nauw contact staan met instanties die dergelijke problemen kunnen signaleren en aanpakken. Anti discriminatie bureau's worden hierbij met name genoemd als instanties voor wie een belangrijke rol is weggelegd. Gemeentes worden er op gewezen dat in hun beleid aandacht gegeven moet worden aan de bestrijding van discriminatie. Een ander punt uit het Nationaal Actieplan is dat beleid gericht moet zijn op bevordering van diversiteit en gelijke behandeling, c.q. het tegengaan van discriminatie. Artikel 1 van de Grondwet staat hierbij centraal.

Ook de Tijdelijke Commissie Onderzoek Integratiebeleid (de "commissie Blok") schrijft in haar eindrapport ("Bruggen bouwen", januari 2004) dat het bestrijden van discriminatie en vooroordelen zowel bij allochtonen als bij autochtonen actief ter hand zou moeten worden genomen en dat Nederland geen reden voor zelfgenoegzaamheid op dit gebied heeft.

5 Verslag over 2003 voor Haarlemmermeer *

5.1 Inleiding

Doelstelling Anti Discriminatie Bureau

Het Anti Discriminatie Bureau (ADB) toetst en ziet toe op de handhaving van artikel 1 van de Grondwet. Naast de bestrijding van verschillende gronden van discriminatie en ongelijke behandeling, probeert ze deze ook te voorkómen en wil ze tolerantie tussen verschillende bevolkingsgroepen bevorderen.

Doelstelling gemeente Haarlemmermeer

Ook de gemeente Haarlemmermeer heeft de doelstelling om discriminatie te bestrijden. Daartoe doet ze een beroep op de specifieke deskundigheid van het ADB, om een aantal taken uit te voeren. De bevolking van de gemeente Haarlemmermeer kan een beroep doen op de diensten die het ADB aanbiedt.

De gemeente Haarlemmermeer heeft in 2003 voor vijf activiteiten van het ADB regio Haarlem subsidie ter beschikking gesteld:

- Behandeling van klachten
- Registratie en publicatie jaarrapport meldingen discriminatie
- Media en PR
- Publicatie en verspreiding van de nieuwsbrief
- Ontwikkelen en in stand houden van een netwerk

Overzicht 2003

Bij het ADB regio Haarlem zijn in 2003 17 meldingen van discriminatie en/of ongelijke behandeling gedaan door inwoners van de gemeente Haarlemmermeer. Het ADB voert vanaf 1999 een informatie campagne om de inwoners van Haarlemmermeer op de hoogte te stellen van de aanwezigheid van het ADB in de gemeente, vooral via publiciteit en via netwerken. Daarnaast heeft een basisschool uit Nieuw Vennep meegewerkt aan het fotoproject dat het ADB in mei 2003 organiseerde.

In het nu volgende verslag wordt inzicht gegeven in de activiteiten van het ADB regio Haarlem in Haarlemmermeer.

5.2 Overzicht van de meldingen

In 2003 zijn er 17 meldingen binnengekomen uit Haarlemmermeer; in 2002 waren dat er 30 en in 2001 19. In de gehele regio Kennemerland (inclusief Haarlemmermeer) werden in 2003 174 meldingen geregistreerd. Hieronder volgt een overzicht van die meldingen in absolute aantallen.

* Onderdeel van dit verslag over het jaar 2003 is een specifiek verslag over de werkzaamheden die verricht zijn voor zowel de gemeente Haarlemmermeer als de gemeentes Beverwijk, Heemskerk, Uitgeest en Velsen, allen liggend in het gebied IJmond. De toelichtingen op de overzichten van de klachten en meldingen als beschreven in deel 1 van dit verslag zijn uiteraard ook van toepassing op de delen 5 en 6.

Meldingen in absolute aantallen

Afkomst melders

	Haarlemmermeer 2001	Haarlemmermeer 2002	Haarlemmermeer 2003	Kennemer- land 2003
Antillen/Suriname	0	0	2	4
Marokko	1	0	0	7
Nederland	5	9	7	63
Turkije	0	2	1	10
Overige	13	19	7	90
TOTAAL	19	30	17	174

Aard van de meldingen

	Haarlemmermeer 2001	Haarlemmermeer 2002	Haarlemmermeer 2003	Kennemer- land 2003
Discriminatie	12	25	14	105
Extremisme	7	5	2	60
Overige	0	0	1	9
TOTAAL	19	30	17	174

Discriminatiegronden

	Haarlemmermeer 2001	Haarlemmermeer 2002	Haarlemmermeer 2003	Kennemer- land 2003
Herkomst	9	19	11	104
Geslacht	0	1	1	4
Seks. gerichtheid	0	1	0	5
Godsdienst	1	0	0	6
Handicap	0	1	0	6
Leeftijd	1	0	1	6
Anti semitisme	0	2	0	3
Overige	1	6	4	40
TOTAAL	12	30	17	174

Voorheen werden de meldingen inzake extreem rechts niet nader gespecificeerd. Daarom zijn de totalen voor 2001 minder dan de totalen in de bovenstaande tabellen.

Beleidsterrein

	Haarlemmermeer 2001	Haarlemmermeer 2002	Haarlemmermeer 2003	Kennemer- land 2003
Arbeid	3	2	3	21
Comm. dienstver.	1	0	0	6
Huisvesting	1	1	1	7
Buurt / wijk	3	10	8	80
Media	1	2	1	8
Onderwijs	1	1	0	7
Openbaar vervoer	0	-	-	-
Non-comm. dienstverlening	0	-	-	-
Privé sfeer	0	3	0	5
Sport en recreatie	0	1	1	2
Gezondheidszorg	0	-	-	-
Overheid	0	3	0	8
Politie	-	2	1	9
Overig	2	5	2	21
TOTAAL	12	30	17	174

Voorheen werden de meldingen inzake extreem rechts niet nader gespecificeerd. Daarom zijn de totalen voor 2001 minder dan de totalen in enkele bovenstaande tabellen.

Op basis van deze meldingen over een periode van drie jaar zijn enkele conclusies te trekken. Er is een aantal overeenkomsten te zien met de jaarcijfers van het ADB voor de gehele regio Kennemerland (inclusief Haarlemmermeer). Als eerste springt in het oog de daling van het aantal meldingen. De meeste meldingen worden gedaan door mensen met een Nederlandse afkomst. In principe kan gesteld worden dat meldingen anders dan op grond van herkomst of kleur gedaan worden door mensen van Nederlandse afkomst. Uiteraard kunnen ook mensen van Nederlandse afkomst melding maken van discriminatie op grond van etnische afkomst, bijvoorbeeld bij uitlatingen in de media of indien een melder getuige is geweest van een discriminatoir incident. Verreweg het grootste aantal meldingen heeft betrekking op discriminatie wegens herkomst / kleur / ras. De meeste klachten hebben betrekking op incidenten in de buurt of wijk. Deze categorie laat ten opzichte van 2002 een kleine daling zien. Dit komt mede door de wijze van registratie van bekladdingen: deze worden onder dit terrein weggeschreven.

Met 19 meldingen in 2001, 30 in 2002 en 17 in 2003 is er een schommeling te zien. Het aantal van 2003 is lager dan het verwachte aantal zoals aangegeven in de begroting. De trend is wel dat de tijdsinvestering per melding langer is dan voorheen. Het ADB regio Haarlem houdt gelijke tred met vergelijkbare adb's in het land. De bureau's in de drie grote steden laten opnieuw een nog grotere daling zien in het aantal meldingen. Gezien de afnemende tolerantie en het verhardende klimaat, waardoor ook de discriminatie toeneemt, zal meer aandacht worden besteed aan publiciteit en het verlagen van de drempel om toch incidenten te melden. Zoals eerder in dit verslag is aangegeven, zou een verklaring voor het niet melden kunnen zijn, dat mensen zich maar rustig houden om de verhoudingen tussen bevolkingsgroepen niet verder op scherp te stellen.

In het kader van de stimuleringsregeling professionalisering anti discriminatie bureau's, waarvoor het ADB van de rijksoverheid een subsidie heeft gekregen, wordt gewerkt aan het laagdrempeliger maken van het bureau. Ook het uitbreiden van een monitor functie krijgt in dit plan ruim aandacht.

5.3 Analyse: meldingen over 2000 – 2003 in percentages

Omdat het ADB regio Haarlem pas sinds 1 januari 1999 cijfers bijhoudt van het aantal meldingen van discriminatie in de gemeente Haarlemmermeer, is er nog geen uitgebreide vergelijking mogelijk met voorgaande jaren. Toch biedt een vergelijking tussen de 3 voorgaande jaren en de cijfers in de gehele regio Kennemerland (inclusief Haarlemmermeer) enig inzicht in de specifiek Haarlemmermeerse situatie. Om een betere vergelijking te kunnen maken zijn de cijfers in procenten aangegeven.

Afkomst melders (in procenten)

	Haarlemmermeer 2000	Haarlemmermeer 2001	Haarlemmermeer 2002	Haarlemmermeer 2003	Kennemerland 2003
Antillen/Suriname	5	0	0	11,5	2
Marokko	5	6	0	0	4
Nederland	44	22	30	41	36
Turkije	0	0	6,5	6	6
Overige/Instelling	46	72	63,5	41	51,5

Als eerste springt in het oog het hoge percentage van melders van Surinaamse of Antilliaanse afkomst. Het is hoog ten opzichte van zowel de voorgaande jaren als van de hele regio. In het afgelopen jaar zijn met name Antillianen enkele keren negatief in het nieuws geweest; wellicht heeft het daarmee te maken. Mensen van Surinaamse afkomst lijken toch een andere positie in de samenleving in te nemen als mensen van Turkse of Marokkaanse afkomst. Net als binnen de gehele regio zijn de meeste meldingen afkomstig van mensen met een Nederlandse afkomst. In Haarlemmermeer is wel een stijging te zien ten opzichte van 2002. Het percentage melders van Turkse of Marokkaanse afkomst ligt in de gehele regio Kennemerland laag. Toch is het opvallend dat in Haarlemmermeer in 2003 geen enkele melding is ontvangen vanuit de Marokkaanse gemeenschap. Er zijn wel contacten geweest met het platform van zelforganisaties, waarbij ook Marokkaanse aanwezig waren.

De categorie Overige / instelling is flink gedaald. Onder "overige" vallen ook mensen met een andere afkomst dan de genoemde. Achterin dit verslag is als bijlage een meer gespecificeerd overzicht van de meldingen opgenomen. Ook in deel 1 zijn de tabellen iets uitgebreider.

Aard van de meldingen (in procenten)

	Haarlemmermeer 2000	Haarlemmermeer 2001	Haarlemmermeer 2002	Haarlemmermeer 2003	Kennemerland 2003
Discriminatie	90	67	83,5	83	60,5
Extremisme	10	33	16,5	11	34,5
Overige	0	0	0	6	5

Wat betreft de aard van de meldingen in Haarlemmermeer lopen de percentages niet in gelijke tred met die van de hele regio. De trend van vorig jaar, het afgenomen aantal meldingen over extremistische activiteiten en tegelijkertijd de toename van discriminatoire meldingen, heeft zich doorgezet.

Het hoge aantal van discriminatoire meldingen betekent dat er meer individuele "slachtoffers" zijn, aangezien discriminatie meestal direct tegen personen is gericht en extremistische uitingen vaak bekladdingen betreffen. De categorie "overige" wil zeggen dat een melder vindt dat er sprake is van discriminatie of ongelijke behandeling, maar het ADB acht dat totaal niet van toepassing.

Discriminatiegronden (in procenten)

	Haarlemmer meer 2000	Haarlemmer meer 2001	Haarlemmer meer 2002	Haarlemmer meer 2003	Kennemer- land 2003
Herkomst	66	75	63	64	59,5
Geslacht	0	0	3,5	6	2
Seks. gerichth.	0	0	3,5	0	3
Godsdienst	6	8,3	0	0	3,5
Handicap	0	0	3,5	0	3,5
Leeftijd	8	8,3	0	6	3,5
Anti semitisme	6	0	6,5	0	2
Overige	14	8,3	20	23,5	23

Hier zijn minder opvallende percentages te zien. De gemeente Haarlemmermeer komt redelijk overeen met de gehele regio en de verschillen met het jaar 2002 lopen evenmin ver uiteen.

Het percentage meldingen van discriminatie op grond van leeftijd is van 0 naar 6% gegaan, terwijl het in de regio op 3,5% staat. De grond "herkomst" is iets hoger in vergelijking met de regio. Als men dit relateert aan de tabel Afkomst van de melders, is dit vrij opvallend, omdat bij de afkomst van de melders het percentage Nederlands ook hoger ligt. De categorie overige is iets gestegen vergeleken met voorheen, maar komt wel overeen met de regionale cijfers. Hieronder vallen niet-genoemde gronden, maar ook meldingen waarbij eigenlijk geen sprake is van discriminatie. Het bereiken van een aantal specifieke doelgroepen, waaronder ouderen en jongeren, zal extra aandacht van het ADB regio Haarlem krijgen in het jaar 2004. Ook zal gewezen blijven worden op het belang van het melden op zich, ook al wil men hier verder geen actie op ondernemen.

Beleidssterrein (in procenten)

	Haarlemmer meer 2000	Haarlemmer meer 2001	Haarlemmer meer 2002	Haarlemmer meer 2003	Kennemer- land 2003
Arbeid	31	25	6,5	17,5	12
Comm.dienstv.	11	8,3	0	0	3,5
Huisvesting	34	8,3	3,5	6	4
Buurt/wijk		25	33,5	47	46
Media	9	8,3	6,5	6	4,5
Onderwijs	3	8,3	3,5	0	4
Openb. vervoer	0	0	-	-	-
Non-comm. dienstverlening	3	0	-	-	-
Privé sfeer	0	0	10	0	3
Sport / recreatie	0	0	3,5	6	1
Gezondheidsz.	0	0	-	-	-
Overheid	3	0	10	0	4,5
Politie	-	-	6,5	6	5
Overig	0	16,6	16,5	11,5	12

De tabel beleidssterreinen (maatschappelijke gebieden waarop gemelde discriminatie plaatsvindt) geeft wel een aantal opvallende cijfers te zien.

Zo is de categorie arbeid flink toegenomen ten opzichte van 2002 en hoger dan in Kennemerland. De categorie buurt/wijk is erg hoog, maar dit geldt voor de hele regio; dit grijpt diep in de levens van betrokkenen in en is dus ernstig te noemen. Op de beide genoemde beleidsterreinen vinden de meeste sociale contacten plaats tussen verschillende bevolkingsgroepen en daar zijn derhalve de meeste problemen te verwachten. In die zin loopt Haarlemmermeer mee met de landelijke trend.

Opvallend is de daling van meldingen over het optreden van de overheid en andere collectieve voorzieningen en in de privé sfeer. Beiden zijn naar 0% gegaan; in 2002 waren het blijkbaar uitschieters. Niet met name genoemd is de categorie horeca (hier vallend onder overig). Het ADB hoort vaker geluiden over discriminatoir toelatingsbeleid door een Hoofddorpse discotheek, maar jongeren melden dit niet of nauwelijks, ondanks oproepen hiertoe.

5.4 Publiciteit

Het ADB heeft op verschillende manieren aandacht gevraagd voor haar aanwezigheid in Haarlemmermeer. Zo zijn er persberichten verzonden naar de lokale media waarin het werk van het ADB onder de aandacht werd gebracht. Dit leidde tot publicaties in huis-aan-huis bladen en in het Haarlems Dagblad.

Informatie over het ADB, haar werk en haar doelstellingen zijn ook te vinden op de internet website van het ADB regio Haarlem.

In mei/juni 2003 heeft het ADB regio Haarlem weer een fotoproject georganiseerd voor leerlingen van groep acht van het basisonderwijs. Uit Haarlemmermeer participeerde een basisschool uit Nieuw Vennep. Aan de kinderen werd gevraagd hun beeld van de multiculturele samenleving vast te leggen op foto's. De beste foto van hun rolletje konden ze insturen en al deze foto's werden tentoongesteld tijdens het Haarlemmerhoutfestival en deden mee voor een beoordeling door een jury. Het Haarlems Dagblad heeft een pagina gemaakt met resultaten van het project.

De nieuwsbrief "Akkoord" is in 2003 tweemaal verschenen. Diverse instellingen in de gemeente Haarlemmermeer ontvangen de nieuwsbrief.

Geprobeerd is om ter gelegenheid van de internationale dag tegen racisme een activiteit in de gemeente te organiseren in samenwerking met andere instellingen. Dit is helaas niet gelukt.

5.5 Netwerk

Verschillende malen is er contact geweest met een drietal instellingen in Haarlemmermeer: het vrouwencentrum Saami, stichting Meerwaarde en het platform van zelforganisaties, dat in 2003 is opgericht. Met enkele vrouwengroepen is al kennisgemaakt en anderen zullen volgen. Het ADB is aanwezig geweest bij een vergadering van het toen nog op te richten platform; het ADB wil de contacten met het platform zelf en met de organisaties die er deel van uitmaken uitbreiden.

In het kader van het reeds genoemde professionaliseringstraject zal er intensiever worden gewerkt aan de opbouw van het netwerk van het ADB in de gemeente Haarlemmermeer.

5.6 Conclusies

Evenals op nationaal als regionaal vlak, laat Haarlemmermeer een daling van het aantal meldingen zien. Aangezien het ADB niet van mening is dat discriminatie en ongelijke behandeling werkelijk afnemen, moet ze daarom aandacht blijven vragen voor haar werk en

de achtergronden van discriminatie.

Met name zal aandacht moeten worden besteed aan het informeren van specifieke doelgroepen die zich nu nog onvoldoende tot het ADB richten zoals homoseksuelen, allochtonen, gehandicapten en ouderen. Opnieuw zullen ook scholen en jongerencentra benaderd worden.

Uit de analyse van de meldingen van discriminatie in Haarlemmermeer blijkt dat, over het algemeen, overeenkomsten bestaan met de geregistreerde discriminatiegevallen in het gehele werkgebied van het ADB regio Haarlem, de politieregio Kennemerland. Dit betekent dat meldingen vooral worden gedaan door mensen van Nederlandse afkomst en instellingen en dat de meeste meldingen betrekking hebben op discriminatie op grond van herkomst. Het beleidsterrein waarop de meeste discriminatie plaatsvindt is de buurt, gevolgd door arbeid.

Los van de meldingen zal er meer gewezen worden op de mogelijkheden die het ADB biedt inzake voorlichting als preventief middel in het bestrijden van discriminatie en het bevorderen van tolerantie in de multiculturele samenleving.

Ook in 2004 zal een verdere intensivering van het netwerk van het ADB plaats moeten vinden. Het is belangrijk dat instellingen en belangenorganisaties discriminatieklachten tijdig onderkennen en melden of cliënten doorverwijzen naar het ADB. Daartoe zullen nieuwe initiatieven ontplooid worden. Ook zal aandacht gevraagd worden voor het herkennen van eventuele discriminatie of ongelijke behandeling als aspecten binnen bredere problematiek.

6 Verslag over 2003 voor de gemeentes in de IJmond *

6.1 Inleiding

Voorheen ontving het Anti Discriminatie Bureau regio Haarlem een subsidie van het Gewest IJmond voor de behandeling van klachten uit het gewest, de registratie van meldingen en de publicatie van een jaarrapport.

Vanaf 1 januari 2002 heeft het ADB regio Haarlem met elke gemeente afzonderlijk een relatie. Het gaat om de volgende gemeentes:

- Beverwijk
- Heemskerk
- Uitgeest
- Velsen

Er is niet over elke gemeente apart een hoofdstuk geschreven in dit verslag; het blijft een hoofdstuk voor de vier gemeentes die liggen in het IJmond gebied.

6.2 Meldingen

In totaal zijn er bij het ADB in 2003 174 meldingen binnen gekomen. 39 meldingen daarvan kwamen vanuit de gemeentes in de IJmond. Wat betreft het totaal aantal voor de gehele regio Kennemerland is er sprake van een duidelijke afname ten opzichte van het jaar 2002, maar voor de IJmond gemeentes is er nauwelijks een afname: één melding minder.

In het hieronder staande overzicht zijn de meldingen te vinden; uitgesplitst naar gemeente, afkomst van de melders, de aard van de melding, de grond van discriminatie of ongelijke behandeling en het maatschappelijk terrein waarop de melding betrekking had.

Overzicht meldingen uit de gemeentes in de IJmond over 2003, in absolute aantallen:

Afkomst

	Beverwijk	Heemskerk	Uitgeest	Velsen	Totaal IJmond
Antillen/Surin.	0	0	0	0	0
Marokko	0	0	0	0	0
Nederland	6	3	1	9	19
Turkije	1	0	0	0	2
Afrika overig	0	0	1	0	1
Azië overig	0	0	0	1	1
Amerika ov.	0	0	0	1	1
Instelling	6	3	1	5	15
Overig/onb.	0	0	0	0	0
Totaal	13	6	3	17	39

* Onderdeel van dit verslag over het jaar 2003 is een specifiek verslag over de werkzaamheden die verricht zijn voor zowel de gemeente Haarlemmermeer als de gemeentes Beverwijk, Heemskerk, Uitgeest en Velsen, allen liggend in het gebied IJmond. De toelichtingen op de overzichten van de klachten en meldingen als beschreven in deel 1 van dit verslag zijn uiteraard ook van toepassing op de delen 5 en 6.

Aard

	Beverwijk	Heemskerk	Uitgeest	Velsen	Totaal IJmond
Discriminatie	7	3	2	11	23
Extremisme	6	3	1	6	16
Overig	0	0	0	0	0

Grond

	Beverwijk	Heemskerk	Uitgeest	Velsen	Totaal IJmond
Herkomst	5	3	3	12	23
Geslacht	0	0	0	1	1
Seksuele ger.	1	0	0	2	3
Godsdienst	1	0	0	0	1
Leeftijd	0	0	0	0	0
Handicap	3	0	0	0	3
Antisemitisme	0	0	0	0	0
Overige	3	3	0	2	8
Totaal	13	6	3	17	39

Beleidssterrein

	Beverwijk	Heemskerk	Uitgeest	Velsen	Totaal IJmond
Arbeid	1	1	0	5	7
Buurt / wijk	7	3	2	8	20
Comm.dienstverlening	1	0	0	0	1
Huisvesting	0	0	0	0	0
Politie	0	0	0	0	0
Onderwijs	1	0	0	0	1
Media	0	0	0	1	1
Horeca	1	0	0	0	1
Sport	0	0	0	1	1
Publieke / politieke opinie	0	0	0	0	0
Privé sfeer	0	2	0	0	2
Collect. voorz.	2	0	1	1	4
n.v.t.	0	0	0	0	0
Overig	0	0	0	1	1
Totaal	13	6	3	17	39

Hieronder staat een korte toelichting op een aantal punten.

Plaats

De meldingen bij het ADB komen voornamelijk uit de gemeentes Velsen en Beverwijk. Met name Velsen heeft meer inwoners en in beide gemeentes is de bevolkingssamenstelling wat meer divers.

Afkomst melders

Overeenkomstig de landelijke trend worden de meeste meldingen gedaan door mensen van Nederlandse afkomst (19 meldingen), hoewel dit relatief gezien wel terugloopt. Het aantal

meldingen dat afkomstig is van instellingen stijgt. Het aantal meldingen vanuit de Turkse (2) of Marokkaanse (0) gemeenschap is zeer laag. Dit is weliswaar overeenkomstig de cijfers van het ADB voor de regio Kennemerland, maar geen enkele melding van iemand van Marokkaanse afkomst is toch opvallend. Hierboven is al als mogelijke verklaring gegeven dat men zich als het ware rustig wil houden in de maatschappij waar al een groeiende intolerantie jegens allochtonen is waar te nemen.

Met de zelforganisaties van allochtone bevolkingsgroepen in Velsen zijn de contacten aangehaald waarbij het belang van het doen van melding is benadrukt.

Aard van de melding

De aard van de melding geeft een splitsing in meldingen van extremisme of van discriminatie. In de IJmond gemeentes hebben, evenals in 2002, in 2003 geen meldingen vallend onder "Overig" plaatsgevonden.

In vergelijking met 2002 is het aantal meldingen over extremistische uitingen toegenomen. Hieronder worden bekladdingen en graffiti (bijvoorbeeld hakenkruizen), leuzen en verspreiding van folders, pamfletten of posters met daarin extremistische uitlatingen verstaan. Het aantal meldingen over extremisme was voorheen in het gewest IJmond vrij hoog ten opzichte van de andere plaatsen in de regio, maar dit is inmiddels meer gelijk getrokken.

Meldingen van discriminatoire aard zijn vaak meer op een persoon gericht.

Gronden van discriminatie

De meeste meldingen hebben betrekking op discriminatie of ongelijke behandeling op grond van herkomst / kleur / ras. Ook hier is overeenstemming te vinden met de bevindingen van andere adb's in Nederland en met de cijfers van het ADB voor de gehele regio.

Opvallende cijfers zijn de twee meldingen uit Velsen op grond van seksuele gerichtheid en de drie meldingen uit Beverwijk op grond van handicap. Het ADB heeft in de gehele regio aandacht besteed aan de nieuwe wet gelijke behandeling op grond van handicap en chronische ziekte, maar daar zijn nog weinig extra meldingen uit voortgevloeid. Overigens waren er ook in 2002 al drie meldingen op grond van handicap uit Beverwijk. De andere gronden zijn relatief gelijk opgaand in vergelijking met de rest van de regio Kennemerland. Wel is het ADB gebleken, onder meer uit contacten met zelforganisaties, dat bezorgdheid en ongerustheid onder met name allochtonen zijn toegenomen. De media berichten ook veel over al dan niet sluimerende tegenstellingen tussen allochtonen en autochtonen.

De in het overzicht genoemde grond "Overig" heeft betrekking op een grond die niet specifiek onder één van de andere categorieën is te scharen, bijvoorbeeld woonwagenvoering.

Beleidssterreinen

Meldingen van discriminatie of ongelijke behandeling hebben vooral betrekking op de beleidssterreinen buurt/wijk en arbeid. De hoge categorie buurt/wijk wordt mede veroorzaakt door het registreren van bekladdingen hieronder.

Opvallende cijfers zijn de twee meldingen in de categorie privé sfeer in Heemskerk en de vier meldingen onder collectieve voorzieningen (twee in Beverwijk, één in Uitgeest en één in Velsen). Onder collectieve voorzieningen vallen bijvoorbeeld de overheid en de gezondheidszorg. De overige beleidssterreinen laten een gelijkmatige verdeling zien.

6.3 Publiciteit en netwerk

Media

Het ADB regio Haarlem maakt zoveel mogelijk gebruik van free publicity. Diverse lokale kranten hebben over de werkzaamheden van het ADB gepubliceerd. Gebleken is dat persberichten in de regionale media meestal overgenomen worden. Tevens zijn er verschillende telefonische interviews gegeven aan lokale radio stations. Daarnaast is het ADB vermeld in de gemeentegidsen van de vier gemeentes en in de regionale telefoonboeken en gele gidsen. Wanneer dit zinvol lijkt, wordt een advertentie geplaatst in een uitgave die gericht is op een specifieke doelgroep. Deze uitgaven worden vaak met meer aandacht gelezen dan algemene media en de kosten van de advertentieruimte vallen mee.

Het ADB heeft een eigen website op het internet. Deze site bevat veel informatie, waaronder relevante krantenartikelen, links naar webpagina's van diverse andere organisaties en een aantal rubrieken, waarvan er twee zeer veelvuldig geraadpleegd worden. Het betreft de rubrieken 'Jongereninfo' en 'Scriptiehulp'. Ook via de website worden veel verzoeken om informatie gedaan; dit gaat dan per e-mail. Zeer veel jongeren maken gebruik van deze mogelijkheid om informatie te krijgen. In 2003 heeft de internetpagina van het ADB bijna 11.000 bezoekers gehad.

Fotoproject

Al enkele jaren organiseert het ADB een fotoproject voor leerlingen van groep 8 van een aantal basisscholen. In 2003 deden scholen uit Velsen, Beverwijk en Heemskerk mee. De vraag die aan de kinderen wordt gesteld, is welk beeld de multiculturele samenleving bij ze oproept om dat vervolgens op foto's vast te leggen. De kinderen kiezen uit de door henzelf gemaakte foto's er één die ingestuurd wordt voor een tentoonstelling. De camera's worden ter beschikking gesteld door het ADB en ook de ontwikkeling van alle foto's is voor rekening van het ADB.

Het is een project dat aanslaat bij zowel de leerlingen als de leerkrachten. Aan de leerkrachten wordt tevens gevraagd om in een les aandacht te besteden aan de multiculturele samenleving en aan discriminatie.

Met het fotoproject wordt veel publiciteit gegenereerd.

Nieuwsbrief Akkoord

De gemeentes Heemskerk en Uitgeest hebben naast de subsidie voor klachtbehandeling en registratie en publicatie van een jaarrapport, tevens de verzending van de nieuwsbrief van het ADB, "Akkoord" genaamd, gesubsidieerd. In 2003 is de nieuwsbrief een aantal malen verschenen. Hierin staan actuele ontwikkelingen, projecten waar het ADB aan werkt, enkele klachten en opiniërende artikelen.

Voorlichting

Zoals vermeld heeft het ADB contacten gelegd met specifieke doelgroepen. In Velsen is na overleg met de stichting Welzijn Velsen tweemaal een brief gestuurd naar de zelforganisaties van allochtone bevolkingsgroepen met de vraag om nader kennis te maken en met elkaar te spreken over maatschappelijke ontwikkelingen. Een aantal organisaties heeft gereageerd en het ADB is bij enkele op bezoek geweest. Afgesproken is om deze contacten te continueren en met de overigen alsnog te leggen.

Daarnaast heeft het ADB uitgebreid belangenorganisaties van gehandicapten en chronisch zieken geïnformeerd over de op 1 december in werking getreden wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte. Het ADB is bij een aantal van deze organisaties in de IJmond op bezoek geweest. Daarbij is ook gesproken over de zogenoemde monitor functie: is een organisatie bereid om uit een algemeen verhaal de aspecten van ongelijke behandeling te filteren en door te geven aan het ADB. Hierdoor wordt een meer compleet beeld verkregen van voorkomende discriminatie en ongelijke behandeling.

6.4 Conclusies

Uit de gemeentes met een meer diverse bevolkingssamenstelling, komen meer meldingen. Toch worden de meeste meldingen gedaan door mensen van Nederlandse afkomst. Uit Heemskerk en Uitgeest komen duidelijk minder meldingen binnen. Het is niet duidelijk waaraan dit toegeschreven kan worden; wellicht is er nauwelijks sprake van discriminatie en ongelijke behandeling.

De aard van de meldingen loopt min of meer in gelijke tred met de cijfers die voor het gehele werkgebied van het ADB regio Haarlem opgaan en met de landelijke cijfers. Dit geldt eveneens voor de gronden van discriminatie en de maatschappelijke - of beleidsterreinen waarop de meldingen betrekking hebben.

Het ADB regio Haarlem is voor haar naamsbekendheid in de gemeentes in het IJmond gebied afhankelijk van vrije publiciteit en van contacten. De gemeentes hebben geen budget ter beschikking gesteld voor voorlichtingsactiviteiten en PR, noch voor het opzetten en het in stand houden van een netwerk met belangenorganisaties in het IJmond gebied. Hierdoor is het moeilijk de burgers te informeren over het bestaan van het ADB regio Haarlem, wat discriminatie of ongelijke behandeling inhoudt en wat men er tegen kan doen.

In het kader van de professionaliseringsregeling, zijn wel activiteiten ontplooid en is aandacht besteed aan de uitbreiding van het netwerk in Beverwijk, Heemskerk, Uitgeest en Velsen.

Eén van de doelstellingen van de professionaliseringsregeling is de naamsbekendheid van het bureau te vergroten. In 2004 zal dit voortgezet worden.

Het ADB heeft haar kantoor in Haarlem. Elke werkdag is daar een open spreekuur van 13.00 tot 17.00 uur. De meeste meldingen worden via de telefoon gedaan. Soms komen meldingen via internet binnen. Mocht blijken dat een melder behoefte heeft aan een afspraak in de buurt, dan kan dat altijd.

In de samenleving tekent zich een verharding af in de verhoudingen tussen allochtonen en autochtonen. Er is sprake van negatieve beeldvorming. Migrantenorganisaties geven aan dit duidelijk te merken. Als daarbij sprake is van discriminatie of ongelijke behandeling, is het van belang dat mensen de weg naar een Anti Discriminatie Bureau kunnen vinden. Daarnaast moet gewerkt worden aan vergroting van begrip en vervolgens tolerantie door een open communicatie. Het ADB regio Haarlem wil hier graag haar bijdrage aan leveren in de politieregio Kennemerland.

6.5 Meldingen, vergeleken met voorgaande jaren

Hieronder volgt een aantal tabellen waarin de cijfers van drie opeenvolgende jaren staan vermeld om een vergelijking te vergemakkelijken. De cijfers voor de vier gemeentes zijn samengevoegd; het gaat om absolute cijfers. In de 2^e bijlage van dit verslag staat een totaal overzicht over 2003, gespecificeerd per gemeente.

Afkomst melders

	IJmond 2001	IJmond 2002	IJmond 2003	Kennemerland 2003
Antillen/Suriname	0	0	0	4
Marokko	1	0	0	7
Nederland	17	18	19	63
Turkije	3	2	2	10
Instelling	18	13	15	
Overige	6	7	3	90

TOTAAL	45	40	39	174
---------------	-----------	-----------	-----------	------------

Aard van de meldingen

	IJmond 2001	IJmond 2002	IJmond 2003	Kennemerland 2003
Discriminatie	25	28	23	105
Extremisme	20	12	16	60
Overige	0	0	0	9
TOTAAL	45	40	39	174

Discriminatiegronden

	IJmond 2001	IJmond 2002	IJmond 2003	Kennemerland 2003
Herkomst	13	16	23	104
Geslacht	0	2	1	4
Seks. gerichtheid	1	1	3	5
Godsdienst	2	4	1	6
Handicap	1	3	3	6
Leeftijd	4	4	0	6
Anti semitisme	0	4	0	3
Overige	4	6	8	40
TOTAAL	25	40	39	174

Voorheen werden de meldingen inzake extreem rechts niet nader gespecificeerd. Daarom zijn de totalen voor 2001 minder dan de totalen in enkele bovenstaande tabellen.

Beleidssterrein

	IJmond 2001	IJmond 2002	IJmond 2003	Kennemerland 2003
Arbeid	5	8	7	21
Comm. dienstver.	5	1	1	6
Huisvesting	3	3	0	7
Buurt / wijk	2	10	20	80
Media	0	1	1	8
Onderwijs	4	1	1	7
Openbaar vervoer	0	-	-	-
Non-comm. dienstverlening	0	-	-	-
Privé sfeer	0	0	2	5
Sport en recreatie	0	1	1	2
Gezondheidszorg	1	-	-	-
Overheid	4	2	4	8
Politie	0	1	0	9
Overig	1	12	2	21
TOTAAL	25	40	40	174

Voorheen werden de meldingen inzake extreem rechts niet nader gespecificeerd. Daarom zijn de totalen voor 2001 minder dan de totalen in enkele bovenstaande tabellen.

Bijlage 1

Lijst van bestuur en medewerkers

Bestuur ADB regio Haarlem in 2003

Janneke Hanekroot (voorzitter)
Huibert Meijer (secretaris)
Michiel Schreuder (penningmeester)
Josje Mans (lid)
Hülya Elmas (lid)

Medewerkers ADB regio Haarlem in 2003

Frederique Janss	(algemeen coördinator)
Joke Persenaire	(coördinatrice klachtbehandeling)
Miranda Moerland	(projectmedewerkster)
Maaïke Veldman	(stagiaire klachtbehandeling)
Feride Karaca	(stagiaire klachtbehandeling)
Josine Mergeay	(stagiaire klachtbehandeling)

Bijlage 2

Meldingen bij ADB regio Haarlem over 2003 (totaal aantal 174)
in absolute aantallen

Plaats

Haarlem	Haarl'meer	Beverwijk	Heemskerk	Uitgeest	Velsen	Heemstede	Kennemerland overig	Overig	TOTAAL
86	17	13	6	3	17	8	12	12	174

Afkomst

	Haarlem	Haarl'meer	Beverwijk	Heemskerk	Uitgeest	Velsen	Heemstede	Kenn.overig	Overig	TOTAAL
Turks	6	1	1			1			1	10
Marokkaans	5							1	1	7
Surinaams	1	2						1		4
Antill./Arubaans										-
Moluks										-
Nederlands	28	7	6	3	1	9	2	1	6	63
overig Afrika	2				1				1	4
overig Amerika	2					1				3
overig Azië	3	1				1		1		6
overig Europa	1								2	3
onbekend								1	1	2
instelling	38	6	6	3	1	5	6	7		72
TOTAAL	86	17	13	6	3	17	8	12	12	174

Aard

	Haarlem	Haarl'meer	Beverwijk	Heemskerk	Uitgeest	Velsen	Heemstede	Kenn.overig	Overig	TOTAAL
Discriminatie	49	14	7	3	2	11	3	5	11	105
Extremisme	32	2	6	3	1	6	5	5		60
Overig	5	1						2	1	9
TOTAAL	86	17	13	6	3	17	8	12	12	174

Grond

	Haarlem	Haarl'meer	Beverwijk	Heemskerk	Uitgeest	Velsen	Heemstede	Kenn.overig	Overig	TOTAAL
Herkomst/kleur/ras	55	11	5	3	3	12	6	6	3	104
Godsdienst	4		1						1	6
Levensovertuiging										-
Politieke overtuiging	2									2
Nationaliteit	1								2	3
Geslacht	1	1				1			1	4
Seksuele gerichtheid	2		1			2				5
Leeftijd	5	1								6
Handicap	2		3					1		6
Burgerlijke staat										-
Arbeidsduur										-
Antisemitisme	1						1		1	3
Overig	13	4	3	3		2	1	5	4	35
TOTAAL	86	17	13	6	3	17	8	12	12	174

Beleidsterrein

	Haarlem	Haarl'meer	Beverwijk	Heemskerk	Uitgeest	Velsen	Heemstede	Kenn.overig	Overig	TOTAAL
Arbeid	7	3	1	1		5		1	3	21
Commerciële dienstverlening	5		1							6
Buurt/wijk	40	8	7	3	2	8	6	6		80
Huisvesting	5	1						1		7
Politie	5	1						2	1	9
Onderwijs	4		1						2	7
Media/reclame	4	1				1	1		1	8
Horeca	2	1	1							4
Sport/recreatie		1				1				2
Publieke / politieke opinie	3	1							2	6
Privé sfeer	2			2					1	5
Collectieve voorzieningen	3		2		1	1			1	8
n.v.t.										-
Overig	6					1	1	2	1	11
TOTAAL	86	17	13	6	3	17	8	12	12	174